

Briefcontact Jaargang 67, Nummer 1, januari 2018

Inhoud:	blz
Kerstglans	1
Waarom vierden we eigenlijk kerstfeest?	2
Weihnachtsoratorium van J.S. Bach	4
.....Of zeggen we het liever anders?	7
Bloemlezing	9
Gelovig of niet, bang zijn we allemaal	11
Nagedachtenis: Fred Pahud de Mortanges	12
Het meest gelezen Nederlandse werk: De Statenbijbel	14
Wijziging Februaridienst Kring Zürich	15
Agenda	16

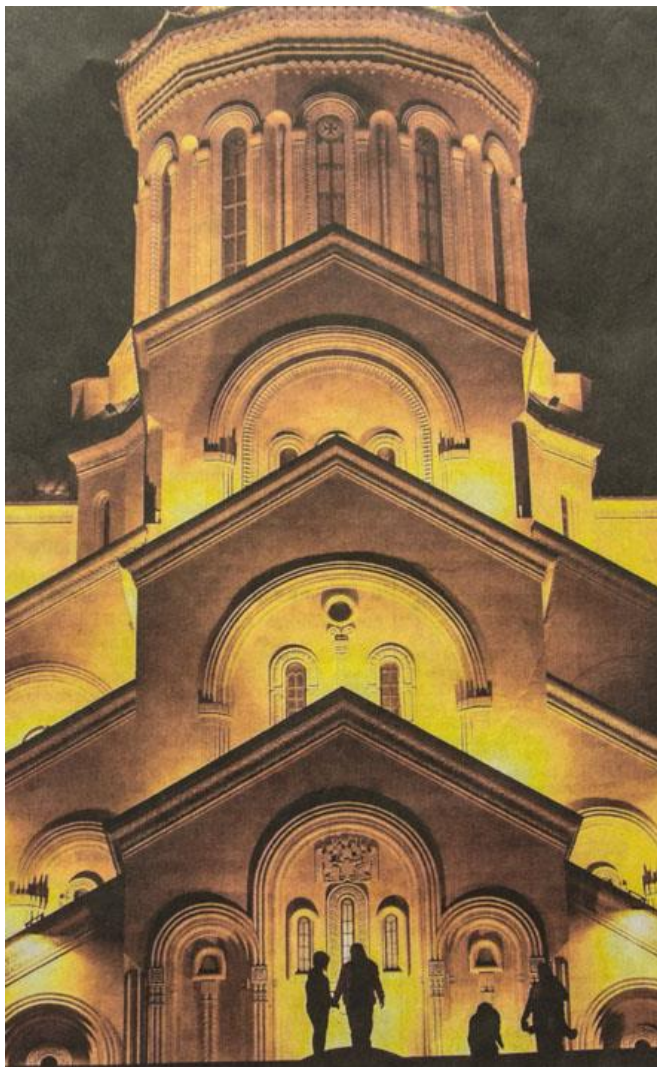
Van de redacteur

Lida Versteeg

Voor u ligt het eerste nummer van Briefcontact in het nieuwe jaar. Een Briefcontact waar veel mensen aan meegewerkt hebben om het tot stand te brengen. Een Briefcontact dat ervan getuigt dat leden van de NEV, ook al zijn ze hoogbejaard en dachten dat het allemaal wel afgelopen zou zijn, ineens weer in de pen klimmen en mij spontaan vragen: ben ik nog op tijd? Kan het er nog in? En als Jolande wat aan de late kant is met een wijziging van een te vieren kerkdienst en natuurlijk mij vraagt: kan het er nog in? Antwoord ik snel: Ja hoor! En krijg ik net zo'n kort antwoord terug. Fijn Lida! Als dat mij zou gebeuren had ik geantwoord: Een pak van mijn hart.

Dat zijn zo van die kleine dingen, waar ik weet niet wat blij om ben! Er zijn mensen bij de NEV die mij niet alleen laten modderen. Dus: wees mijn dank gewis! U zult er wel bij varen!

Het volgende nummer verschijnt omstreeks 15 maart 2018. Sluitingsdatum inzenden artikelen 8 maart 2018. Redactie E-mail adres: lida.versteeg@muri-be.ch. Briefcontact is het orgaan van de Nederlandse Evangelische Vereniging in Zwitserland en verschijnt 6 keer per jaar

Kerstglans

De Russisch-Orthodoxe Christenen vieren de geboorte van Jezus volgens de oude juliaanse kalender dertien dagen later dan wij. Aan de vooravond van 7 januari 2018 beginnen de festiviteiten. Op 7 januari stromen de gelovigen in hun mooiste gewaden naar de kerk.

In dit geval de Drievuldigheidskathedraal in de hoofdstad Tiflis van Georgië. Tevens gaat er een vastentijd ten einde en komen kerkgangers in de kerk al in het genot van iets eetbaars. Na de mis kan er dan weer naar hartenlust gegeten en gedronken worden.

Waarom vierden we eigenlijk kerstfeest?

Henk van Riezen

Ieder moet die vraag natuurlijk zelf beantwoorden.

Maar ik dacht misschien moet ik mijn gedachten maar weer eens delen.

Kerst is voor mij de dag dat we eraan herinnerd worden dat ooit "het Verhaal" in de wereld kwam. Dat Verhaal dat onze denkwereld veranderde en ons het ongelooflijke deed geloven.

Het ongelooflijke dat er een God bestond, die iets van zich deed horen en ons zo liet weten dat Hij(?) ons kende, ons zag en alles van ons wist, van ons hield als een volmaakte vader van zijn allesbehalve volmaakte kinderen. Zoveel dat wij Hem "onze Vader" mochten noemen.

Jezus' God was trouw tot aan onze dood, vergaf ons onze fouten keer op keer, met als enige voorwaarde Jezus' Verhaal te geloven. Het Verhaal over Gods onvoorstelbaar grote Liefde. Dat zou ons andere, nieuwe mensen maken, die anders zouden gaan leven.

Dat Verhaal werd door de vertellers zo belangrijk geacht dat ze er een engelenkoor aandacht voor lieten vragen. Die lieten ze dan meteen uitjubelen waar het om gaat: Vrede op aarde en welbehagen in de mensen

De mensen uit Jezus' tijd kenden God en dat geloof was gebaseerd op verhalen in wat wij het oude of eerste Testament zijn gaan noemen.

Die God was streng, rechtvaardig, almachtig, een beschermer om bang voor te zijn. Ook wel barmhartig en genadig en liefdevol, maar Hij kon onvoorspelbaar en zonder aanzien des persoons straffen en dus kon je maar beter gehoorzaam zijn. Er waren Schriftgeleerden die om hun Godskennis vereerd en gevreesd werden en je kreeg maar al te gemakkelijk een verkeerde kijk op God. Ik ga hier wel erg kort door de bocht, maar ik moet het een beetje kort houden.

Jezus probeerde ons terug te brengen tot geloof aan God als "zijn, en onze, Vader", wiens Liefde en Barmhartigheid alle boosheid oversteeg, bij wie je voor je hele leven "veilig" was.

De vader van alle verloren "zonen", en dochters natuurlijk...

Ook Jezus was de Bijbel "heilig" en Hij citeerde er veel uit, maar nam, als ik het goed begrepen heb, ook niet alles letterlijk. Zo was het voor Hem denk ik geen vraag of er echt een slang geweest was in het paradijs en of hij echt sprak. Hij kende de mens en wist dat een mens met een mooi praatje bijna altijd wel tot iets verbodens was over te halen. Zelfs als hij het zelf verzinnen moest. En daar waarschuwt het verhaal voor.

Want die Bijbel ging over gewone mensen en bestond uit door hen opgetekende overleveringen over de "daden" van God, en mensen neigen ertoe zulke verhalen op te smukken. Het is dan ook eerder verbazingwekkend dat je er oorlogsmisdaden als heldenverhalen in tegenkomt en dat Gods geliefde koning David nergens voor terugschrok om de vrouw van zijn legeraanvoerder tot de zijne te maken. Zo eerlijk is de Bijbel wel. Maar al wordt soms het hele volk "voor straf" als slaven in den vreemde versleept, steeds weer en juist dan ontwaakt heel langzaam het besef dat God opnieuw met hen beginnen wil...

Zo komt ook door het hele oude testament heen toch tenslotte weer het vertrouwen in Gods goedheid boven.

Ik denk dan ook dat één van de belangrijkste dingen, die Jezus ons wil leren, en eigenlijk staat het al in één van de eerste boeken van de Thora, is: "Wees heilig zoals uw vader in de hemel heilig is". Heilig, dat is "goed". Dus: ga liefdevol en vergevingsgezind met mensen om, met wijsheid en tact en geduld. Luister en probeer te begrijpen. Help waar hulp nodig is. Los problemen samen op...

En natuurlijk worden daar fouten bij gemaakt en maar al te vaak blijven we ver onder de maat. Maar minstens even belangrijk als "elkaar helpen" is, dat God barmhartig is en ons onze onvolkomenheden wil vergeven.

Of anders gezegd: Gedraag je, met Gods bijstand, zoals je denkt dat het God welgevallig is (om weer eens een mooi oud woord te gebruiken).

Zouden we dat kunnen? Dat is waar ik met Kerstmis om bid.

Ik wens u en vredevol en gelukkig 2018.

Weinachtsoratorium van Johann Sebastian Bach

Lida Versteeg

Op 2/3 december 2017. Eerste Adventszondag in Bern. Het is zover. Na de vele koorrepetities kunnen de zangers en zangeressen eindelijk laten horen waarvoor ze de afgelopen vier maanden hebben geoefend... Op 2 december `s morgens in Bern zingen we ons warm in een kelderruimte om daarna naar de Münster te gaan om samen met de leden van het orkest en de solisten er een mooi lopend geheel van te maken. We moesten ons warm aankleden. De Münster is zo groot en hoog, daar valt niet tegen aan te verwarmen. Buiten voor de kerk op het kerkplein is de traditionele kerstmarkt. Mensen kunnen daar hun zelfgemaakte creaties laten zien en je kunt deze ook kopen. Op de hoek staan veel mensen bij de kraam waar men Glühwein kan drinken. De kraampjes zijn helemaal aan de achterkant met groen afgedekt. Er zijn op die morgen al veel mensen. De meesten zijn aan te treffen waar wat gedronken kan worden.

Ons optreden in de kerk stuit op veel belangstelling. Bezoekers komen en gaan zitten en luisteren en hoeven geen duur kaartje te kopen. Maar tegelijkertijd kunnen bezoekers ook achter het koor een stelling met trappen op. Met een nog maar kort geleden uitgebreide feestkerkdienst waarbij het koor moest “summen” (neuriën) werd het grondig schoonmaken van het “Chorgewölbe”, dat wel drie jaar geduurd had, afgesloten. Een pieterpeuterig werk, waarbij gewerkt werd met een dot watten aan een stok. Bovendien moesten de schoonmaaksters op een grote stelling staan en evenals Michelangelo in de Sixtijnse kapel weliswaar niet schilderen maar toch wel iets doen waar niet iedereen op zit te wachten om dat te kunnen.

Wij zingen onze koralen begeleid door een klein orkest. We kunnen voor de eerste keer horen wat solisten moeten zingen. De tenor is er nog niet. De dirigent vertelt ons dat de tenor op dat moment ergens tussen Hamburg en Bern moet zijn. Het vliegtuig had niet op tijd kunnen starten.

Het is donker in de immens grote kerk. Een droevige indruk maakt de kerk op ons. Als we moeten zingen is het ook bepaald niet stil in de kerk. Hele families slenteren langs de banken en lopen naar een prachtig gebeeldhouwde voorstelling, waarop Maria niet meer weet wat ze er mee aan moet en haar hoofd ten hemel strekt, omdat haar zoon daar ligt, net van het kruis gehaald.

Onze dirigent die zich altijd heel goed op dat wat hij moet doen kan concentreren, valt het nu toch wel moeilijk om onder die omstandigheden te repeteren en vraagt om stilte. We weten dat het niet zal helpen.

En dan komt ineens door het middenschip van de kerk uit het halfdonker een man gekleed in een dikke jas op ons toe. Onze dirigent die oorspronkelijk uit Duitsland komt en geweten heeft hoe hij eruit ziet, omarmt hem en de tenor draait zich om met de rug naar de zangers en het orkest en met het gezicht naar de toehoorders en zingt dan dat gedeelte wat voor hem aan de beurt was. De kerk trilt op zijn eeuwenoude grondvesten en de tenor krijgt zijn welverdiende applaus.

Later vertelde ik aan een vriendin dat wat ik beleefd had, zo'n verrassing puur geweest was voor mij, en ook voor alle andere medewerkers aan het oratorium. Heel nuchter constateerde zij: de tenor

heeft dat gewoon gekund en wel uit het hoofd. De stille en verrassende betovering die de tenor teweeg had gebracht was te niet gedaan. Overigens klonk zijn stem zo dat de dirigent er zeker van kon zijn dat hij zijn huiswerk goed had gedaan. En de dirigent was heel gelukkig dat de tenor `s avonds met ons kon optreden.

Het oratorium zongen we in twee opvoeringen. Op zaterdagavond en op zondag eerste advent `s middags.

Na de laatste opvoering moesten Dick en ik nog naar een - wat je in Zwitserland noemt - "Abdankung". De vriend van onze schoondochter was drie weken geleden plotseling gestorven. 51 jaar. Dat zorgde ervoor dat het chaotisch toeging in de familie. De bijeenkomst voor de gestorvene bestond erin hem nog één keer te laten opleven in zijn geleefde leven. Dat daar de techniek flink aan te pas kwam sprak vanzelf.

Wij kwamen, omdat we van het concert kwamen, te laat en de mensen die er nog waren trokken hun jassen al aan en verlieten de ruimte. Alleen de vriend van onze kleindochter en de vriendin van onze oudste zoon kwamen even bij ons zitten. Opvallend de uitspraken die de vriend van onze kleindochter deed over de bijeenkomst. Had hij daar iets gemist wat voor hem heel belangrijk was. Misschien wel hetzelfde dat wat wij ook misten. Wie zal het weten?

Dick en ik gingen naar huis met een goed gevoel. Ik had de geboorte van Jezus zingend kunnen verkondigen en Dick had daar naar kunnen luisteren. Dick had helemaal geluk als toehoorder. Had hij toch de tenor beter kunnen horen dan ik die samen met veel anderen achter hem stond.

Na afloop, toen we door de immens grote deuren de kerk verlieten en je op de kinderkopjes moest oppassen dat je je voeten niet verzwikte, waanden we ons weer in de tijd van Luther. Zo`n 500 jaar geleden!

Al met al een echt feestelijke gebeurtenis.

..... of zeggen we het liever anders?

Arjana Metting van Rijn

Een chassidische legende vertelt:

Op een donkere avond was een arme boer met zijn karretje op weg naar huis. De weg was lang, hobbelig en vol modder. En toen brak in het donkere woud een wiel van zijn kar. Aan verder gaan was niet te denken. Maar wel dacht de man er opeens aan dat hij zijn gebedenboek niet bij zich had. Een dag zonder gebed? Dat nooit. Hij sloot zijn ogen, hield zich vast aan de kar en sprak:

“Heer ik heb iets heel doms gedaan, ik ben vanochtend vroeg uit mijn huis gegaan zonder mijn gebedenboek mee te nemen. Mijn geheugen is zo slecht, dat ik geen enkel gebed uit mijn hoofd ken. Daarom zal ik het nu zo doen: ik zal vijf keer het ABC opzeggen. Gij, die alle gebeden kent, kunt daar zeker het gebed uit samenstellen dat ik nu eigenlijk moet bidden.”.

En de Heer sprak tot zijn engelen:

“Van alle gebeden die ik vandaag gehoord heb is dit het allerbeste; het kwam uit een eenvoudig en eerlijk hart”.

Aus Frauen Forum Nr. 8 Dez. 2017
Erlinsbach, Advent 2017

Lieve mensen allemaal,

Aan het eind van dit jaar voel ik me een beetje als de boer uit de voorgaande legende die zijn gebedenboek had vergeten.

De losse letters, die om het verhaal zijn heen gestrooid in mijn rondbrief kunnen jullie misschien wel gebruiken voor de wensen die jullie werkelijk hebben.

2017 is een beetje een merkwaardig jaar geweest.

In mei kwam ik in het ziekenhuis terecht, evenwichtsstoringsen en een gebroken been: ziekenhuis en verzorg-tehuis. Daar, tussen revalidatie in Bad Ragaz, pure luxe met aardige jonge fysiotherapeuten, de laatste week zelfs in het water van het Thermalbad, hard werken bij de therapie drie keer per dag, onverwacht bezoek, maar verder vakantie!

Tot slot drie weken in de Schlossgarten in Niedergösgen, omdat de woning nog niet klaar was. De nieuwe vloerbedekking was hoog nodig, de kinderen hebben in een fantastische samenwerking alles geregeld.

Nu ben ik dus weer thuis, met hulp van Spitex en maaltijddienst. De evenwichtsstoringsen zijn nog niet helemaal weg, buiten loop ik met een rollator.

In huis houd ik me bezig met iets wat al twee jaar geleden had moeten gebeuren, het opruimen en uitdunnen van ons boeken bezit. In hoe verre ik mijn beweeglijkheid zal terugkrijgen staat nog te bezien. Ik leer het woord GEDULD in alle vormen.

Het klinkt allemaal een beetje als "kommer en kwel", maar er waren ook veel nieuwe ervaringen en verrassende, ontroerende momenten. In de eerste plaats de ongelooflijke zorg en samenwerking van de kinderen en aanhang. Maar ook in de huizen waar ik was; de kerkdiensten in de verschillende instellingen; een pinksterdienst waarin ik geen woord verstond, maar de voorganger in een prachtige geborduurde toga alleen door zijn stem al een goede sfeer liet ontstaan. En wat te denken van de pastoraal medewerker in een verzorg-tehuis, die zijn 25 tal kerkgangers met hun naam aan de deur begroette en naar hun plaats bracht, het merendeel was dement of zwaar gehandicapt. En tenslotte deze gemeente tot zingen wist te bewegen.

En toen het buiten 35 graden was, werd er in de schaduw een rubber bad met water neergezet, wie wilde, kon haar kousen uit trekken, en in het water voetbal spelen met een ballon. (Ik schrijf haar kousen, want de mannen waren bij dit pretje niet actief...)

En op het moment dat ik dit schrijf kan ik toch niét weer het "Vertrouw de nieuwe wegen" er op zetten! Het gedicht was eigenlijk altijd Willem's werk. En toen viel mijn oog op een lied van Gerhard Tersteegen, dat schijnbaar in de Hervormde Kerk al sinds 1866 wordt gezongen. Als kind vond ik het zo mooi, omdat ik dacht dat het het enige lied was, waarin over kinderen werd gesproken. (Dat klopt natuurlijk niet, maar daarover hebben we het nu niet.)

Onderstaande regels heb ik samengevoegd uit een aantal oudere vertalingen.

Komt laat ons voortgaan, kinderen
Want de avond is nabij
Het stil staan kan licht hinderen
In deze woestenij
Wij reizen met elkander
We wandelen hand aan hand
De een zij tot troost den ander
Op weg naar het Verre Land

Bloemlezing

Arjana Metting van Rijn

Na een enkel regenbuitje kleurt het gras vele tinten groener.
Onze blik op de toekomst krijgt meer kleur als wij de goede
gedachten opnemen.

Hoe goed is het om in het heden te leven en met wat op ons
toekomt ons voordeel te doen.

Als het gras dat laat merken dat de eerste dauw die het bevochtigt
al goed doet.

Als we onze tijd niet verdoen met plichtmatig willen inhalen wat wij
ooit verzuimden.

Niet treuzelen in de winter terwijl het al lente is.

Van dik en zwaar naar pocketformaat, fijn en klein. Twee. Planken vol
detectiveromans. Of de “Brocken Stube” ze nog neemt? Verfofmaaid,
veel gelezen. Beseffen we dat Agatha Christie eigenlijk verouderd is?
Maar toch nog spannend. Laat maar, misschien neemt iemand ze nog
mee voor ik ze bij het oud papier doe. De edelkitsch van Rosamunde
Pilcher en Maeve Binchy kunnen zo naar de rommelmarkt, voorlopig
blijven ze hier, ze zijn zo goed wanneer je niet kunt slapen.

Zo ga ik verder tot ik bij de "humor" aankom. Het is maar goed dat mijn hulpje geen Nederlands spreekt, dan zou ik hem zeker voorgelezen hebben van de zebra in Epe.

Er loopt een zebra rond in Epe
die vlekken heeft in plaats van strepen.
Want uit respect voor de politie
gaf hij spontaan, maar wel een pietsie
taalkundig ondoordacht, gehoor
aan de vermaning "Beest, loop door.".

Ik houd de verzamelde werken van Trijntje Fop hier, mijn kinderen zullen de rest zeker meenemen.

Ook de boeken over ouder worden blijven hier; de rest ga ik te lijf met het volgende gedicht van een mij onbekende Henry David Thoreau, dat ik vond in een platenboek "Wir sind wie die Zugvogel:

ein einziger milder Regen
macht das Gras um viele Schattierungen grüner.
So hellt sich unser Ausblick auf die Zukunft auf
unter dem Einfluss besserer Gedanken.
Gesegnet wären wir, wenn wir immer in der Gegenwart lebten
und alles, was an uns herantritt,
uns zum Vorteil gereichen liessen, wie das Gras,
das den Einfluss des leichtesten Taus, der es befeuchtet
offenbart.

Wenn wir nicht unsere Zeit damit verbrauchten,
versäumtes nachholen zu wollen,
was wir dann Pflichterfüllung nennen.
Wir zaudern im Winter,
wenn es schon Frühling ist.

En nu maar hopen dat maart zijn staart niet roert.

Gelovig of niet, bang zijn we allemaal

Redactie toegestuurd en gevonden in Trouw op 12 november 2017

Dat christelijke scholen zich van deze “enge” Kinderboekenweek distantiëren, is onzinnig, schrijft *Janneke Schotveld*. Kinderen kunnen prima zelf kiezen.

“Gruwelijk eng” is dit jaar het thema van de Kinderboekenweek, die op 4 oktober 2017 begon. Met extra veel aandacht voor lekker griezelige, spannende en grappige verhalen over vampiers, draken, spoken en heksen.

Kinderen en griezelen - een prima koppel, zou je denken. Maar dit jaar zijn er rond de duizend, veelal christelijke scholen die zich distantiëren van de landelijke Kinderboekenweek. Heksen, tovenaars, vampiers en spoken, daar moet je kinderen niet aan blootstellen. Dat is onnodige bangmakerij en bovendien in strijd met de Bijbel.

Deze scholen sluiten zich liever aan bij de christelijke Kinderboekenmaand, met als thema: “Bibbers in je buik. Je hoeft niet bang te zijn, want God is bij je”.

Ik las vroeger alles wat voorhanden was én ik luisterde op school, thuis en in de kerk naar verhalen over vaders die voornemens waren hun zoon te offeren, over alle eerstgeboren baby tjes die gedood werden, over twee broers die elkaar de tent uitvochten, over een heel aardige man die opgehangen werd en over vrienden die elkaar verraadden. Reuze spannend vond ik het, en ik heb er niks aan overgehouden, behalve een afkeer van religie, maar dat is dus een ander verhaal.

Hebben niet alle kinderen een aangeboren angst voor monsters onder hun bed, spoken op de gang en dat die stapel kleren op de stoel ineens geen kleren meer zijn? Hebben niet alle kinderen een aangeboren angst voor scheidende ouders, ziekte, dood en de tandarts? De grote buitenwereld is toch voor ieder mens een griezelig gebeuren? Gelovig of niet: bang zijn we allemaal. En wat is er dan fijner dan met een zaklamp in je eigen veilige, warme bed een spannend boek te lezen? En hoe leuk is het dat er in boeken dingen voorkomen waar je lekker om kunt griezelen, juist omdat het niet echt is? Monsters, spoken, vampiers, heksen! En dat het dan gewoon weer goed komt, want dat is in kinderboeken meestal het geruststellende geval.

De Kinderboekenweek is sinds 1955 een jaarlijks terugkerend tiendaags feest om het lezen te promoten. Belangrijk, want kinderen die voor hun plezier lezen, vergroten al lezend hun woordenschat.

Dat is geen loze kreet, maar inmiddels onomstotelijk bewezen. Hoe meer woorden je tot je beschikking hebt als mens, hoe beter je je kunt uitdrukken. En communiceren is al zo moeilijk, dus kun je maar beter goed gereedschap hebben.

Daarnaast zijn wetenschappers er ook al lang over uit dat gevarieerd lezen niet alleen de woordenschat, maar ook het inlevingsvermogen van kinderen vergroot. Goed kunnen communiceren en je kunnen inleven in de ander: zeer belangrijke eigenschappen in deze tijd waarin het aan beide zaken steeds vaker lijkt te ontbreken. Investeren in het leesplezier van kinderen is dus een belangrijke taak van ouders en scholen. Je moet kinderen geen verhalen onthouden, je moet ze ermee volstoppen. Met zoveel mogelijke verschillende verhalen en dus ook met spoken, heksen, draken en ander gespuis. Kinderen zijn geen watjes, die kunnen echt wel zelf inschatten of ze iets willen lezen of niet. Als ze zich tenminste vrij genoeg voelen om die keuze zelf te bepalen. Zonder een ouder of een leerkracht of een God op de achtergrond, die ze influistert wat goed en wat niet goed is. Ik vind het ronduit griezelig dat er duizenden kinderen zijn die niet mogen griezelen. Daarvan krijg ik bibbers in mijn buik.

Janneke Schotveld is schrijfster van "Kattensoep"
Het Kinderboekenweekgeschenk 2017

Wij hebben een trouw NEV-erelid verloren

Wij gedenken Frederick Pahud de Mortanges, (Fred), 1926 - 2018
H. van Riezen, ook namens de NEV-ereleden

De NEV werd als vereniging gestart in 1972 op initiatief van Joop Piso.

In 1973 was de NEV een feit, met statuten, een zetel in Luzern en een bestuur, waarin Fred Pahud secretaris-penningmeester was.

"Geen man waar je anekdotes over kunt vertellen, maar een belangrijke spil in de organisatie. En altijd correct en charmant, voorkomend, vriendelijk met de uitstraling een man van stand te zijn, maar volledig zonder poeha, één van de laatste echte gentlemen!" zei één van zijn tijdgenoten.

In 1989, toen net in Zwitserland, kwam ik in het bestuur en ik ken hem dus bijna 30 jaar. Al vanaf het begin speelde Fred een actieve en centrale rol in het verenigingsleven, was afwisselend secretaris of penningmeester. Hij was, en is dat altijd gebleven, een beminnelijke en bescheiden man. Je deed nooit tevergeefs een beroep op hem.

Midden jaren 80 werd het voor het bestuur, dat over heel Zwitserland verspreid woonde, gebruik om eens per maand in Egerkingen te vergaderen. Na de vergadering werd het gewoonte dat Fred en ik daar bleven eten en bij een glas Merlot de dingen nog eens bespraken. Zo groeide een vriendschap, die we door maandelijkse etentjes onderhielden, ook toen we al jaren niet meer in het bestuur waren.

Je kon Fred alles over de vereniging vragen en toen de NEV in 1999 jubileerde, was hij een belangrijke bron voor het opmaken van een soort geschiedenis.

Altijd had hij een groot vertrouwen in de levenskracht van de NEV. Als bijvoorbeeld in de beginjaren de financiën ons problemen gaven, "trommelde" Fred weer geld bij elkaar. Het was voor ons dan ook vanzelfsprekend dat hij o.a. voor zijn toewijding aan de NEV koninklijk onderscheiden werd!

Fred was een van de oudste Ereleden van de NEV en samen met Mia Tersteeg een organisator van de NEV ere-ledenetentjes in Luzern.

Velen herinneren zich hem natuurlijk van de gespreksavonden in Luzern, van de NEV-weekenden, waarop hij nooit ontbrak en van de kerkdiensten in "ZugLu".

Hij ontving je warm en gulhartig, maar altijd hield hij zich op de achtergrond.

Fred was een buitengewoon lief, zachtmoedig mens en had een heel aparte humor, droog en nooit kwetsend, was in zekere zin een alleen-gaander. Niet dat hij mensenschuw was, bepaald niet; maar hij was graag op zichzelf, misschien ook omdat hij al tamelijk jong, ernstige gezondheidsproblemen had, waardoor hij hoe langer hoe minder mobiel werd. Hij verliet zijn grote vrije huis in Eich en verhuisde naar een aanleunflat bij Sonnmatt, waar hij ons nog graag ontmoette, maar zelf kwam hij praktisch nergens meer.

De laatste jaren was hij in de verpleegafdeling en de contacten werden moeilijk, mede doordat velen van ons ook niet meer mobiel waren en hem zelden bezochten.

Wat zou ik nog meer zeggen...

Geen man dus waar je anekdotes van kunt vertellen. Een charmant, correct, voorkomend en bescheiden mens, die niet graag op de voorgrond stond, maar een goede en trouwe vriend in goede en slechte tijden en die zoals het overlijdensbericht zei: "een spoor van zijn liefde in ons hart gegrift heeft".

Het meest gelezen Nederlandse werk aller tijden

Van Sander Becker. Uit: Trouw van 8 januari 2018

Aan de Statenbijbel (1637) is tien jaar gewerkt. De 17de-eeuwse vertalers gebruikten opzettelijk hoogdravende taal.

'Wijf' en 'bijwif' zijn nu 'vrouw' en 'bijvrouw'

De Statenbijbel is vanaf zijn eerste druk in 1637 tot begin 20ste eeuw leidend geweest binnen de protestantse kerk. Hij geldt als het meest gelezen Nederlandstalige werk ooit, ook omdat mensen lange tijd geen enkel ander boek in huis hadden. Honderdduizenden gelovigen lezen de Statenbijbel ook nu nog dagelijks. Orthodoxe kerken beschouwen hem nog altijd als de norm, zij het dat ze inmiddels een licht gemoderniseerde versie gebruiken. De spelling is vernieuwd en woorden als 'wijf' en 'bijwif' zijn vervangen door 'vrouw' en 'bijvrouw'. Vanwege zijn grote cultuurhistorische waarde is de Statenbijbel opgenomen in de geschiedkundige Canon van Nederland.

Wijziging datum, tijd en plaats Februaridienst NEV Zürich

Omdat er bij de geplande NEV dienst in Zürich op 25 februari 2018 meerdere mensen niet aanwezig kunnen zijn, hebben we besloten de dienst naar voren te verschuiven en wel naar

**Zondag 4 februari 2018. Aanvang 15.00 uur.
Voorganger is David van Welden.**

Tijdens de dienst wordt ook het Avondmaal gevierd.

Voorafgaand aan de dienst - vanaf **12.30 uur** - repeteren we enkele nieuwe Huub Oosterhuisliederen die tijdens de dienst gezongen zullen worden. De diensten met een ad-hoc Oosterhuiskoortje startten we in 2015 met Peter Spinatsch, die in zijn liturgie veel plaats inruimde voor de liederen van Huub Oosterhuis, wiens oevre hij heel goed kende. Door zijn ziekte kon Peter er vorig jaar niet bij zijn. Fijn dat deze traditie nu in de dienst met David van Welden voortgezet kan worden.

Plaats: Carl Moserstube in de Grosse Kirche Fluntern (parterre, entree via de zij-ingang), Gellertstrasse 1, Zürich, (bereikbaar met tram 5 of 6).

De kleine kerk is bezet, vandaar dat we uitwijken naar de Moserstube waar we in december ook het Adventszingen hadden en waar het ons goed beviel. Tijdens de repetitie is er koffie en thee, voor een broodje of taartje kunnen we eventueel tussendoor naar de lunchroom op Fluntern...

We hopen op uw aanwezigheid en op uw zanglust! Wilt u niet vooraf meezingen bent u om 15.00 uur welkom.

Namens de kring Zürgau
Met hartelijke groet
Jolande

Briefcontact ook online

Op onze website www.nl-kerk.ch vindt u de actueelste informatie over het wel en wee van de NEV: (eventueel veranderde) tijden, adressen (ook van leden), etc. Maar, u kunt bijvoorbeeld ook de wat oudere jaarboekjes eens rustig door bladeren, en natuurlijk ook de recente uitgaven van Briefcontact online lezen (waar ook ter wereld). Wilt u zelf een bijdrage leveren voor de website of wilt u een reactie geven, dan kan dat graag via de website maar ook direct aan de webmaster: Jan van den Eijkel, E-Mail: admin-nev@janv.de Tel. 0049-7761-4916

AGENDA: Kerkdiensten in de Nederlandse taal in 2018

1 april **Gemeenschappelijke NEV-Paasdienst**
Evangelische Kirche Hägendorf, Begin: 12.00 uur
Voorganger: Ds. David van Welden
Aansluitend: Algemene ledenvergadering

Kring Bern

11 februari **Kerkdienst** in de Mauritiuskirche in Bern Bethlehem
Begin: 17.00 uur
Voorganger: Ds. Matthijs van Zwieten de Blom

Kring Basel

4 februari **Kerkdienst** in het Wesleyhaus
Begin: 15.30 uur, Voorganger: Drs. René Zoutendijk
4 maart **Kerkdienst** in het Wesleyhaus
Begin: 15.30, Voorganger: Theoloog Bram Meertens
7 maart **Gesprekskring:** Bij fam. Jansonius om 14.00 uur
met Ds. David van Welden

Kring Zürich – Aargau

24 januari Deze gesprekskring met Ds. David van Welden kan
geen doorgang vinden
4 februari **Kerkdienst** in de Carl Moserstube in de Grosse
Kirche Fluntern. Aanvang kerkdienst: 15.00 uur.
Voorganger: Ds. David van Welden
Zie: uitnodiging van Jolande vorige pagina

Bezoek voor actualiteiten / wijzigingen onze website www.nl-kerk.ch

Een treurende Maria over de dood van
haar zoon
Gezien in de Berner Münster
(foto: Lida Versteeg)
Gümligen, 13 januari 2018